

[Per Hækkerup.]

kender vores opfattelse af det spørgsmål, som vi har givet den udtryk i dagsordensforslag. Jeg forstår, at der er forhandlinger i gang om dette spørgsmål inden for NATO; det hviler jo på en NATO-beslutning. Jeg skal ikke fritte om, hvor langt disse forhandlinger er nået frem; jeg kan godt se, at der kan være politiske hensyn, der kan gøre, at man må lade forhandlingerne foregå for lukkede døre, indtil resultatet foreligger. Men ministeren skal ikke være i tvivl om, at vi med megen interesse følger disse forhandlinger og forventer, at det ikke varer alt for længe, før denne ordning, som i virkeligheden kun gavner Østtyskland og ikke andre, kan blive afskaffet eller suspenderet, hvilket ordvalg man nu vil bruge.

Vedrørende afspændingspolitikken i Europa er udtalelserne fra udenrigsministeren og altså dermed regeringens politik også positiv, og vi er enige. Jeg kan heller ikke nægte, at jeg er enig i ministerens ord om, at vi af og til må være forberedt på tilbageslag i denne europæiske afspændingspolitik. Når ministeren i den forbindelse nævnte Tjcekoslovakiet og sagde, at dette tilbageslag heldigvis nu var overvundet og afspændingspolitikken kommet i gang igen, så kunne jeg da minde om, at regeringen dermed er nået frem til det samme synspunkt, som vi anlagde for halvandet år siden. Dengang lød der nogle forfærdelig knubbede ord til os, fordi vi sagde, at dette tilbageslag ikke måtte betyde en afbrydelse af afspændingspolitikken. Jeg tror, udenrigsministeren endda selv traf visse personlige dispositioner med hensyn til sine udenlandsrejser oven på Tjcekoslovakikrisen ud fra det synspunkt, at tiden ikke var inde til de praktiske afspændingsskridt dengang. Men vi er selvfølgelig tilfreds med, at erkendelsen nu er kommet, selv om den altså er kommet lidt sent.

Vi er også tilfreds med, at man fra regeringens side støtter såvel tosidede, såkaldt bilaterale, afspændingsforsøg mellem vesteuropæiske og østeuropæiske lande som flersidede, såkaldt multilaterale, afspændingsforsøg. I den forbindelse vil jeg gerne spørge udenrigsministeren, om man i forsøgene på at fremme de flersidede afspændingsbestrebelseer kunne benytte de ti landes gruppe, eller om denne gruppering, som

omfatter både Warszawa-pagtlande, NATO-lande og neutrale lande i Europa, er afgået ved døden. Jeg vil anse det for kedeligt, hvis arbejdet i denne gruppe er gået i stå. Hvis ikke jeg får en forklaring på, hvorfor man ikke benytter den, vil jeg anse den for at kunne være et hensigtsmæssigt instrument i en bestræbelse for at bringe flere lande fra de forskellige grupperinger sammen til drøftelse af, hvordan man skal virkeliggøre afspændingspolitikken. Hermed er vi fremme ved det, der var et af hovedemnerne for udenrigsministerens redegørelse, nemlig spørgsmålet om afholdelsen af en sikkerhedskonference. Også her ved udenrigsministeren, at vi helt og fuldt støtter bestræbelserne for at få afholdt en sikkerhedskonference. Den formulering, som udenrigsministeren imidlertid valgte i sin tale, efterlader hos mig og hos os nogen usikkerhed om, hvad det egentlig er for en politik, regeringen har på dette område — hvis man har en klart defineret politik. På den ene side siger udenrigsministeren; at vi har Warszawa-pagtlandenes forslag til dagsorden for den sikkerhedskonference, som Finland tog initiativet til at indbyde til. Men dette forslag, der kun har to punkter, nemlig at man skal tage afstand fra magt-anvendelse, og at man skal tilstræbe et udvidet samarbejde, er for tyndt. Det fører os ikke videre, det giver ikke noget, og det har vi jo hørt fra anden side også. Vi har hørt tilkendegivelser af, at man ikke skulle holde en sådan sikkerhedskonference, hvis man ikke tog fat på de virkelige spørgsmål, der er de to grupperinger imellem — og med de virkelige spørgsmål tænker man først og fremmest på spørgsmålet om Tysklandssituationen, spørgsmålet om Tysklands deling, overvindelsen af Tysklands deling.

Jeg tror, det ville være helt forkert, og at det ville være at lægge gift for afspændingspolitikken, hvis man på nuværende tidspunkt ville tage dette spørgsmål op og gøre det til det centrale i en sikkerhedskonference. Jeg tror, at det med hensyn til sikkerhedsproblemernes gunstige udvikling i Europa må gå som med afspændingspolitikens almindelige gunstige udvikling, at her må der handles skridtvis. Ligesom Vesttysklands østpolitik er en politik, der skridtvis prøver på at forbedre klimaet, sådan tror